

Матеріали та методи. Був проведений ретроспективний аналіз документації 70 судово-медичних експертиз трупів обох статей (чоловічої – 35, жіночої – 35), віком від 18 до 65 років, у відомий післясмертний період – від 1 до 6 діб. Критеріями виключення були випадки насильницької смерті, випадки смерті, що супроводжувались масивною крововтратою, та випадки з невстановленою причиною смерті. Визначені коефіцієнти кореляції рангу Спірмена.

Результати. Було виявлено, що наявні післясмертні морфологічні зміни тканин, згідно із описом їх структури у судово-медичній документації, мали позитивну середню кореляцію із ДНС. Кореляція стандартного методу динамометрії трупних плям мала позитивну слабку кореляцію із ДНС. Метод визначення за трупним заляканням – позитивну дуже слабку кореляцію із ДНС ($p < 0,05$).

Висновки. Методи визначення ДНС за післясмертними змінами структури тканин трупа можуть бути більш стабільними, ніж певні існуючі методи, через стійкість певних тканин до дії спотворюючих факторів. Задля всебічної оцінки, у подальшому рекомендується провести дослідження з більшою кількістю досліджуваних випадків.

ОСОБЛИВОСТІ АНАТОМІЧНОЇ БУДОВИ ТОНКОЇ КИШКИ ЩУРІВ

В.Г. Гринь

Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна

E-mail: vogrin034@gmail.com

Якщо судити за цими даними, то травний тракт людини і білих щурів має більше схожих рис, ніж відмінностей. Найдовшим відділом шлунково-кишкового тракту в усіх ссавців є тонка кишка, яка у щурів досягає одного метра в довжину, тобто її довжина тільки в 4-5 разів коротше, ніж у людини, що абсолютно непропорційно щодо їх маси тіла. У своїх дослідженнях, спрямованих на обґрунтування правомірності проведення планованого експериментального відтворення на даних лабораторних тваринах деяких форм дисбактеріозу, можна об'єктивно в цьому переконатися, що підтверджується результатами даної роботи.

Метою було детальне вивчення анатомічних особливостей тонкої кишки білих щурів, що є необхідною передумовою при плануванні і проведенні певних експериментальних досліджень.

Дослідження здійснено на 30 білих щурах-самцях репродуктивного віку масою $200,0 \pm 20,0$ грам. Після евтаназії вдалися до традиційного анатомічного препарування, яке полягало у видаленні тих органів або окремих утворень, що

ускладнюють огляд об'єкта, що цікавить. В інших випадках, проводили в роздільному порядку наповнення шлунково-кишкового тракту тварин повітрям, фізіологічним розчином і самотвердіючою пластмасою (Latacryn-S). У перших двох випадках тотальні препарати шлунково-кишкового тракту фіксували в 10% розчині нейтрального формаліну, тоді як аналогічні препарати з пластмасовим наповненням піддавали кислотній корозії.

Початком тонкої кишки є пілорична заслінка, що являє собою кільцеву складку слизової оболонки, яка містить в своїй основі відповідний за формою м'язовий сфінктер, який у білих щурів чітко виражений у вигляді різкого звуження каналу, що є показовим на пластмасових зліпках. Дистальним своїм кінцем тонка кишка у білих щурів, відкривається безпосередньо в сліпу кишку. Слід зазначити, що пряма дистанція між цими двома пунктами (пілоричним сфінктером та ілео-цекальним кутом) зовсім невелика, дорівнює приблизно 35,0-40,0 мм. Загальна конфігурація, тісно прилягаючих одна до одної петель тонкої кишки, в кожному індивідуальному випадку після вівісекції представляється неоднаковою за рахунок, найімовірніше, перистальтичної їх рухливості. Особливо наочними є пластмасові зліпки, які після тотального виділення можна розглянути з усіх боків. Крім того, можна визначити максимальну ємність тонкої кишки. Виявилось, що її ємність коливається в досить широких межах, приблизно від 10,0 до 20,0 мл. У природному стані, тобто при фізіологічній нормі, тонка кишка являє собою дуже нерівномірну за товщиною трубку, яка складається з різних по вираженості звужень і розширень, що чергуються за довжиною, і відображають перистальтичне переміщення по ній харчового вмісту. При цьому дана картина в цілому залежить від функціонального стану травної системи тварин.

Отже, тонка кишка білих щурів, яка є транзитивним відділом (довжиною близько 1 метра) між шлунком і сліпою кишкою, починається від різко вираженого пілоричного звуження, закінчується ілео-цекальною заслонкою поруч з отвором початкового відділу ободової кишки. З анатомічної точки зору в ній об'єктивно можна виділити тільки два відділи – безбрижову частину, яку за аналогією з людською, називають дванадцятипалою кишкою, і решту, брижову частину, в петлистій формі якої не вдається виявити межу між порожнім і клубовим відділами. На зовнішній поверхні брижового відділу тонкої кишки, з боку протилежного місцю прикріплення брижі, чітко візуалізуються проступаючі горбисті, дещо світлуваті тільця круглої або овальної форми, площею від 1,57 мм² до 60,4 мм². При розгляді їх зі сторони слизової оболонки, вони чітко розпізнаються як групові лімфоїдні вузлики, відомі під назвою пейєрових бляшок, розподілених по її довжині відносно рівномірно в кількості від 12 до 28 одиниць, таким чином, що на одну кишкову петлю за приблизною оцінкою припадає дві пейєрові бляшки.